

Onder
steunings
team

ZORG
SAMEN STEEDS BETER
VOOR DE
JEUGD

VEERKRACHT VERSTERKEN

Ontwikkellijn Veerkracht Versterken

Aanpak Wachttijden

December 2025

9 december 2025

Even terugblikken

We zijn in deze regio gestart met de ontwerpvraag:

"Hoe kan de veerkracht van kinderen, gezinnen en hun netwerk worden versterkt, zodat zij beter om kunnen gaan met de hobbels in het leven?"

Deze ontwerpvraag komt voort uit de clustering van knelpunten en kansen die we in deze regio, en ook landelijk, rondom dit thema zien en de urgentie en energie die hierop gevoeld wordt.

Onder
steunings
team

ZORG
SAMEN STEEDS BETER
VOOR DE
JEUGD

belangrijke knelpunten

knelpunt:
Toename 'druk op
jongeren'
(prestatiedruk, social
media, geldzorgen in
het gezin, etc.) en
steeds meer complexe
problematiek

Ouders
leggen alles
buiten
zichzelf; fix
mijn kind

knelpunt:
Minder veerkracht
bij gezinnen vanuit
eigen netwerk en
bepaalde inzet op
preventie.

Ouders zien
zichzelf en hun
systeem niet als
onderdeel van het
probleem en dus
ook niet van de
oplossing.

Hoe
creëren we
het nieuwe
normaal?

Startpunten
(ontwerp vragen
obv kansen)

hoe
versterken we
veerkracht
van het kind
en gezin

Hoe kunnen
we preventie
in de
leefwereld
beter inzetten

hoe
vangen we
normale
hobbels af?

9 december 2025

Deze ontwikkelijn is een van de drie ontwikkelijnen die in deze regio geprioriteerd zijn en waarvoor we een ontwerpvrage hebben geformuleerd

Hoe kunnen we de veerkracht van kinderen, gezinnen en hun netwerk versterken zodat zij beter om kunnen gaan met de normale hobbels in het leven?

Focus op het gezin, ook voor problemen zich voordoen

1

Hoe kunnen wij beter aansluiten bij ondersteuningsbehoefte van de context zodat kinderen niet onnodig verwezen hoeven te worden naar jeugdhulp?

Focus op de aanwezige professionals die een onderdeel vormen van de steunstructuur

2

Hoe kunnen wij stoppen met het classificeren van kinderen ten behoeve van het toekennen van ondersteuning in het onderwijs of behandeling?

Focus op de rol van 'labels als knelpunt'

3

Resultaten vragenlijst

We hebben een online vragenlijst met open en meerkeuzevragen ten aanzien van dit onderwerp uitgezet onder jongeren, ouders en professionals.

Aantal respondenten:

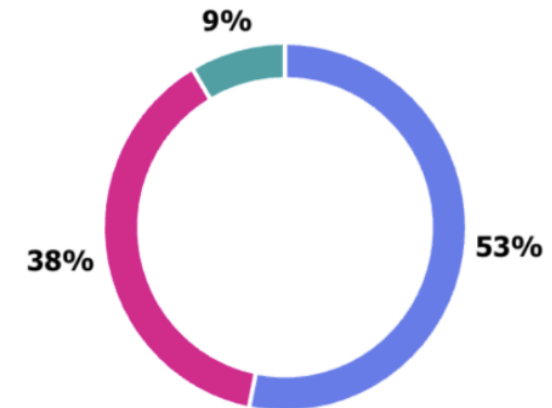
- 52 jongeren (60% vrouw; gem leeftijd 14,1; 63% geen ervaring jeugdzorg)
- 49 ouders (77% vrouw; 53% geen ervaring jeugdzorg)
- 29 professionals (48% onderwijs; 37% jeugdhulporganisatie; 7% JGZ/CJG)

We hebben vervolgens in kaart gebracht wat de kernpatronen per doelgroep zijn en de overeenkomsten en verschillen onderling.

Resultaten vragenlijst ouders– wat valt op?

4. Deze vragenlijst gaat over 'Veerkracht'. Heb je hier wel eens van gehoord?

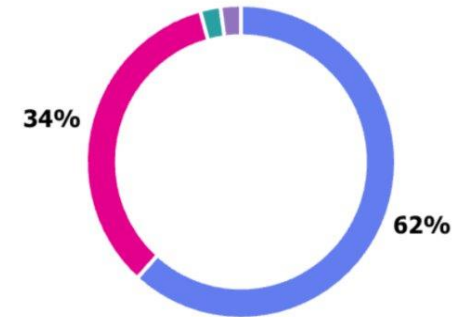
● Jazeker, en ik denk dat ik wel weet wat jullie daarmee bedoelen	25
● Nee, nog nooit van gehoord	18
● Ja, wel eens van gehoord, maar ik weet niet goed wat jullie daarmee bedoelen	4

Resultaten vragenlijst ouders– wat valt op?

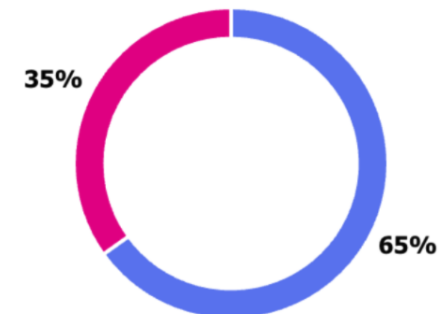
7. Vind je jezelf veerkrachtig?

● Ja, meestal wel	29
● Soms wel, soms niet	16
● Nee, niet echt	1
● Geen idee	1
● Andere	0

14. Vind je je gezin veerkrachtig?

● Ja, meestal wel	28
● Soms wel, soms niet	15
● Nee, niet echt	0
● Geen idee	0

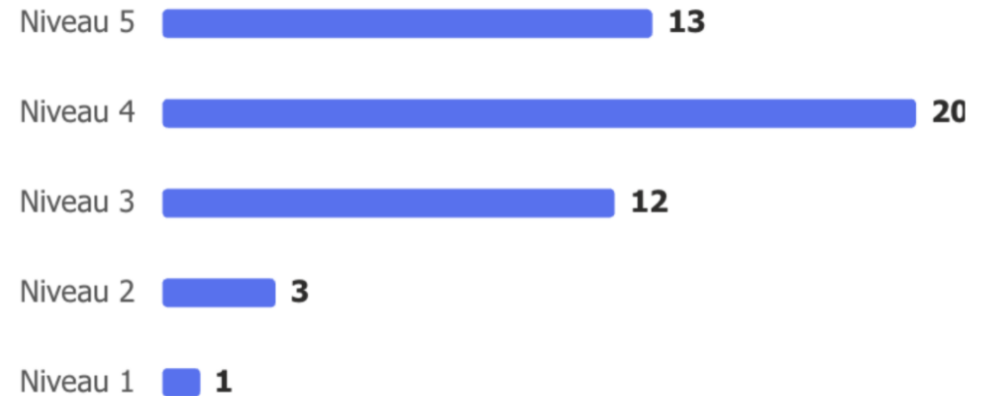
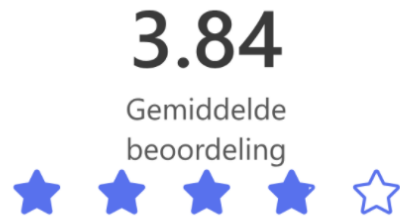

Resultaten vragenlijst ouders– wat werkt & helpt?

- Wat ouders doen: praten met elkaar (het gezin), structuur/rust/regelmaat, samen activiteiten doen, hulp vragen in het netwerk, zelfzorg
- Wat helpt volgens ouders: ‘tijd en rust’ (vaak genoemd), steun van partner/familie/vrienden, tips/begeleiding wanneer nodig
- Startpakket-ideeën: vraagkaartjes/gesprekstools, gezellige/ontspannende activiteiten, netwerk en praktische info, minder prestatiedruk

Resultaten vragenlijst jongeren– wat valt op?

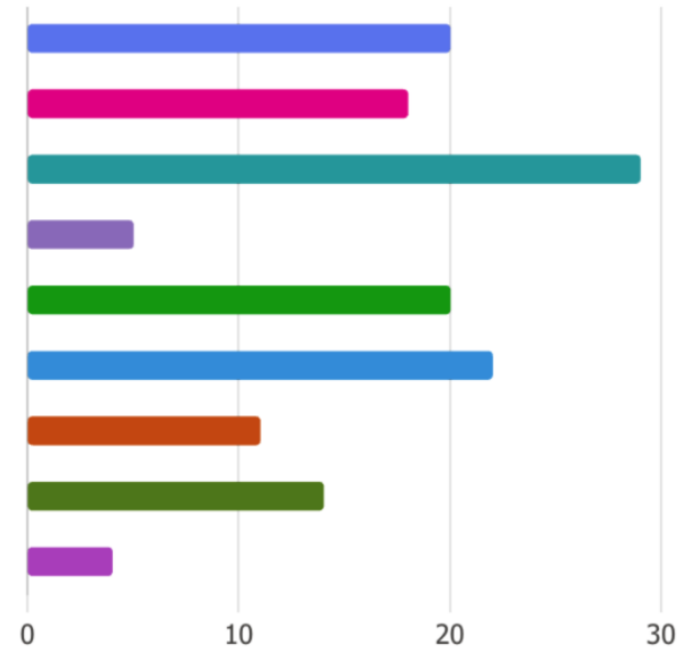
5. Hoeveel sterren geef je jouw veerkracht? (1=helemaal niet, 5=superveerkrachtig)

Resultaten vragenlijst jongeren– wat valt op?

6. Wat helpt jou om met moeilijke dingen om te gaan? (meerdere antwoorden mogelijk)

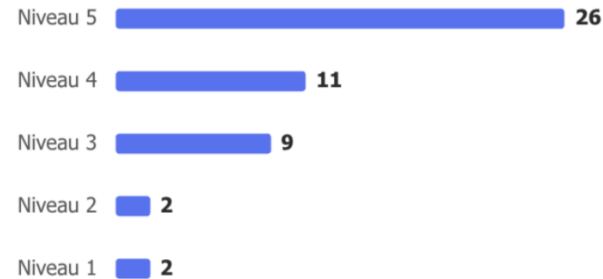
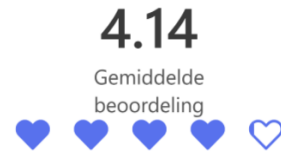
● Praten met iemand die ik vertrouw	20
● Niks, het komt vaak vanzelf wel weer goed	18
● Afleiding zoeken (muziek, sporten, gamen)	29
● Tips of steun van een professional (mentor, huisarts, therapeut)	5
● Steun van mijn ouders	20
● Steun van vrienden	22
● Ik trek me terug, zo kan ik het zelf oplossen	11
● Een fijne en veilige sfeer thuis	14
● Andere	4

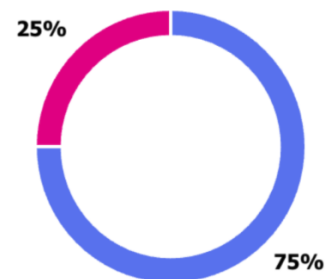
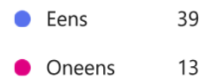
Resultaten vragenlijst jongeren– wat valt op?

9. Hoe belangrijk is jouw 'gezin' voor jouw veerkracht? (1=niet, 5=heel belangrijk)

Met 'gezin' bedoelen we de mensen met wie je woont en je dagelijks leven deelt. Dat kunnen je ouder(s) zijn, broers of zussen, stief- of pleeggezinsleden, maar ook de nieuwe partner(s) van je ouder(s).

10. Ben je het eens met deze uitspraak: "Als mijn gezin sterk blijft in lastige tijden, voel ik me minder alleen met mijn eigen problemen"

Resultaten vragenlijst jongeren– wat helpt & wat belemmert?

- **Wat helpt:**
Afleiding (29),
Steun vrienden (22),
Steun ouders (20)
Praten met iemand die ik vertrouw (20),
- **Wat belemmert:**
'Ik wil niemand lastig vallen'(21),
'Ik kan/wil niet praten' (17),
'Ik weet niet wat ik moet doen' (11)

Resultaten vragenlijst professionals – wat belemmert & wat nodig is om te helpen?

Wat belemmert:

- weinig tijd/ruimte
- onvoldoende samenwerking
- complexe casuïstiek
- wachttijden/financiën (veelvuldig genoemd)

Wat nodig is:

- tijd & ruimte om te vertragen
- kortere wachtlijsten
- duidelijke kaders
- aandacht voor veerkracht van ouders

Rode draden – nieuwe inzichten

Onze oorspronkelijke ontwerpvraag is gebaseerd op de aanname dat gezinnen en jongeren onvoldoende veerkracht hebben. We denken dat dit een belangrijke reden is waarom er zo veel instroom is in de (gespecialiseerde) jeugdhulp: normale hobbels van het leven leiden te snel tot een hulpvraag en -traject.

Maar uit de vragenlijsten onder jongeren, ouders en professionals kwamen de volgende, andere, inzichten naar voren

- Veerkracht is aanwezig, bij jongeren en ouders, maar krijgt te weinig tijd, rust en ruimte.
- Netwerk en gezin zijn cruciaal om veerkracht te versterken en in te zetten.
- De systeemwereld neemt te snel initiatief → gezinnen verliezen eigen regie.

Wat is de ervaring van professionals in het voorveld?

- Jongeren willen tijd en ruimte om zélf met hun problemen te leren omgaan
- Jongeren willen niet verwezen worden naar reguliere hulpverlening ivm cultuurverschillen
- In plaats van te kijken naar wat deze jongeren echt nodig hebben, plakken we er direct het label SGGZ op.
- Hulpverlening heeft van SGGZ langdurige zorg gemaakt, precies waar jongeren niet op zitten te wachten

Nieuwe ontwerpvrage

Zou deze ontwerpvrage niet passender zijn:

"Hoe kunnen leefwereld en systeemwereld samen de tijd, rust en ruimte bieden waarin jongeren en gezinnen hun eigen veerkracht en netwerk kunnen versterken en benutten, voordat formele hulp wordt ingezet?"

En zou het kunnen dat te snel ingrijpen, net als in de gezondheidszorg, het natuurlijke herstelproces en de inzet van de eigen veerkracht verstoort of soms zelfs schade veroorzaakt?

Moeten we meer inzetten op 'watchful waiting'? Weg van zorg als 'service', en meer naar duurzame verandering met gezinnen in de lead en professionals als rugdekking.

Mogelijke oplossingsrichting: Herstelruimte

De Herstelruimte is een bewuste keuze om gezinnen een afgebakende periode te geven waarin zij, gesteund door hun eigen netwerk, kunnen werken aan herstel en balans.

- Gezin in de lead – gezinnen bepalen wat zij nodig hebben.
- Netwerk benutten – familie, vrienden, school en informele steun krijgen een centrale rol.
- Professionals op afstand – zij monitoren en waken, maar bemoeien zich pas actief bij duidelijke signalen dat ingrijpen noodzakelijk is.

Onder
steunings
team

ZORG
SAMEN STEEDS BETER
VOOR DE
JEUGD

Acties richting 2026: verdiepen en verbinden

- Verdieping: Verder in gesprek met de ouders, professionals en jongeren die hiervoor toestemming hebben gegeven bij het invullen van de vragenlijst.
- Verbinding in gang zetten met innovatievoorstel Instroom, Doorstroom, Uitstroom en onze inzichten daar laten landen. 'De Herstelruimte' en het voorstel raken elkaar op cruciale punten en versterken elkaar.
- Verbinding leggen met actielijn aanmeldgesprek en de brede uitvraag aan de voorkant.